

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. VII. Infirmus in periculo mortis moraliter uno, non nisi semel; in
diversis moraliter, sæpiùs potest inungi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

mortuo, ita cibus spiritualis non prodesset homini spiritualiter mortuo; quod tamen multi negant, dicentes Eucharistiam per accidens & secundario aliquando conferre primam gratiam. Licet ergo augmentum in naturalibus solum sit terminus nutritionis, secus tamen augmentum in supernaturalibus. Vnde licet deficiat gratia, quæ datur per modum nutrimenti, poterit tamen homo habere aliam gratiam per modum augmenti, si recipiat Sacramentum, quod est causa efficiens illius gratiæ.

Quod necessarium etiam Adversariis dicendum est, nisi ausint dicere; Extremam Vnctionem illis pueris non solum illicitè, sed etiam invalidè ministrari, quod non habet apparentiam veritatis. Nam si validè ministratur; & ipsi bonâ fide, putantes id esse licitum, recipiunt Sacramentum, quod sic ministratur, quidni recipiant etiam fructum Sacramenti, cum Sacramenta gratiam conferant non ponentibus obicem; ipsi autem non ponant obicem?

Illud quasi pro coronide ad calcem hujus Conclusionis addiderim; quando dubitatur, num pueri habeant usum rationis, sicut potest ipsis ministrari Sacramentum Pœnitentiæ sub conditione, sic etiam posse ministrari sub conditione Sacramentum Extremæ Vnctionis, propter maximam ejus utilitatem & fructum, quem fortè accipiet; & quia ministrando conditionatè nulla irrogatur irreverentia Sacramento.

Si autem à me quæritur, utrùm sæpius in eadem infirmitate possit administrari Extrema Vnctio, uti sæpius potest administrari Sacramentum Pœnitentiæ, Respondeo:

CONCLUSIO VII.

Infirmus in periculo mortis moraliter uno, non nisi semel; in diversis moraliter, sæpius potest inungi.

137.
Probatur
Concl. ex
Catechismo
Rom.

DE hac Conclusionis ita loquitur Catechismus Rom. suprâ q. 11. *Illud hic observare oportet, in una eademq; egrotatione, cum aeger in eodem vita periculo positus est, semel tantum ungendum esse. Quod si, post susceptam hanc Vnctionem, aeger convalescit; quoties postea in id vita discrimen incidit, toties eiusdem Sacramenti subsidium ei poterit adhiberi. Ex quo patet in eorum Sacramentorum numero, quæ iterari solent, reponendam esse.*

Rit. Rom.

Concinit Rit. Rom. suprâ ibi: *In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diuturna sit, ut cum infirmus convalescit, iterum in periculum mortis incidit.*

138.

Idem docet Conc. Trident. sess. 14. de Sa-

crum. Extre. Vnct. c. 3. hisce verbis: *Quod si infirmi, post susceptam hanc Vnctionem, convalescant, iterum huius Sacramenti subsidium iterari poterunt, cum in aliud simile vita discrimen incidant.*

Ex quo infero; non requiri novam infirmitatem, sed solum novum vita discrimen; iam autem in eadem infirmitate possunt plura successivè vitæ discrimina occurrere; id experientia probat in Astmaticis, hydropticis, phthisicis, in quibus radice morbi permanente, morbi status sæpè notabiliter mutatur, ut nunc in periculo urgenti constituti & lecto affixi, postmodum plateas & Ecclesiam frequentent, ac rursus in periculo urgenti constituti lecto affigantur. His itaque sæpius posse hoc Sacramentum ministrari, est communis DD. sententia.

Ratio est; quia hoc Sacramentum (& per consequens gratiæ actuales, quæ illius intuitu dantur) non præcisè respicit agrotationem, sed statum illius periculofolum: ergo quoties hic status moraliter iteratur, toties etiam potest iterari Sacramentum; quia toties infirmus est denudè ad lucem armandus per novas gratias actuales. Dico, *Moraliter*; quia cessatio periculi potest esse tam brevis, ut moraliter loquendo, id est, secundum æstimationem hominum, cesseretur idem & non diversum periculum.

Frivolum autem est, inquit Suarez disp. 40. sect. 4. n. 7. unius anni interruptionem polliceri; quia intrâ illud tempus celestium corporum præsertim solis revolutio periculis quid enim hoc refert ad Sacramenti necessitatem vel dignam administrationem? *Abstraham valde videtur*, inquit D. Bohnavent. 4. dist. 2. a. 2. q. 4. *Sacramenta regulari secundum motum solis & astrorum.*

Alii unius mensis tempus assignant; sed voluntario magis arbitrio, quam certâ ratione. Paludanus pro regula assignat; quoties probabile est in nova peccata venialia incidisse, juxta quam regulam nihil aliud expectandum videtur, nisi quod homo simpliciter dici possit evadisse prius periculum, ita ut medicorum & prudentum judicio censetur esse liber ab illo agrotationis statu: nam si postea iterum reciderit etiam in illo medio statu brevi tempore duraverit, poterit iterum inungi; nam in quolibet brevi tempore timeri possunt nova peccata, præsertim venialia.

Eadem videtur fuisse mens Doctoris Seraphici suprâ, immediatè subnectens verbum præallegatis: *Et ideo potest aliter dici, quod nullus in aliqua infirmitate ungendus est, nisi cum præsumitur ad exitum appropinquare; & hoc est ex infirmitatis aggravatione, quem statum natura diu sustinere non potest, immo aut vincit aut vincitur. Sane ego infirmus non moriatur, sed diutius vivat, est non perfectè curetur, curatur tamen aliquo modo ab intensione morbi: quia ideo venialia iterum reddere possunt, & iterum infirmitas corporalis aggravatur, ita potest & debet Sacramentum Vnctionis iterari.*

136.
Pueri de
quo dubita-
tur, an ha-
beat usum
rationis, po-
tess ministrari
Extremam
Vnct. sub
conditione.

Catech.

138.

Secl. 3. De eius Ministro & Subjecto. Concl. 7. 465

Quia verò, inquit Suarez supra, præcipua ratio suscipiendi hoc Sacramentum, non est peccatorum venialium remissio, ideo etiam hæc regula non est admodum certa; ideoque prudenti arbitrio hoc relinquendum est, ut nimirum consideratâ diuturnitate ægritudinis, & statum ejus, & interruptione eorum inter se, practica & communi existimatione illa censeantur diversa pericula, & status ita diversi, ut perinde se habeant ac si essent morbi omnino distincti. Hæcenus Suarez.

Ego autem nihil aliud requiro, quam ut Medici absolute judicent, jam transisse periculum mortis, quod de facto erat, & ratione cujus inunctus fuerat, sive interim commiserit nova peccata venialia, sive non; quod, meo iudicio, impertinens est ad multiplicandum periculum mortis, & per consequens ad iterandum Sacramentum; estò etiam remissio peccatorum venialium foret præcipua ratio suscipiendi hoc Sacramentum.

Nam certum est, posse iterari hoc Sacramentum, estò nulla nova peccata venialia intervenissent; & certum est, non posse iterari, dummodo maneat idem periculum; tamen post susceptum Sacramentum infirmus multoties venialiter peccasset. Ergo quòd sit unum vel multiplex periculum mortis, & per consequens quòd possit, vel non possit iterari hoc Sacramentum, nullatenus dependet à novis peccatis venialibus.

Sed quid, si perseverante eadem infirmitate, cum suo statu periculoso, adveniat nova ægritudo periculosa? Responderet Dicast. hic n. 166. si ægritudo superveniens, iudicio Medicorum sit aliquid naturâ suâ concomitans, vel ordinariè consequens, aut annexum priori ægritudini perseveranti, estò specie distinguitur, potest & debet reputari pro una & eadem. Item si ideo solum periculosa sit, quia casu invenit subjectum præcedenti morbo laborans, ac proinde tunc non iterandum hoc Sacramentum.

Si verò causa superveniens, ipsa per se, independentè à præcedenti, tam periculosa sit, ut se solâ sufficeret ad conferendam Extremam Unctionem; non improbabile mihi videtur (inquit hic Auctor) posse iterum repeti hoc Sacramentum; est enim simpliciter alius status ægroti, morbusque diversus, maxime si adhuc erat spes aliqua naturaliter sanandi in præcedenti morbo; tamen ex superventu sequentis ea spes tollatur.

Unde si contingat ægrotum, malignis febribus periculose decumbentem, ab aliquo lethaliter vulnerari; etiamsi ratione prioris ægritudinis suscepit Extremam Unctionem, probabile omnino puto, posse iterum licitè & validè Extremam Unctionem recipere; quia ægritudo simpliciter nova, constituit hominem in novo & distincto agone, & nova ac distincta necessitate auxiliorum respectu secundæ

ægritudinis; ad cujus agonem & certamen nondum existentis, non data fuerat gratia præcedentis Sacramenti. Hæc ille.

Sed tu praxim consule, quæ in hac re est optima interpres divinæ voluntatis, cum aliunde non satis de ea constet. Ego credo, quòd Parochi difficulter tali casu Sacramentum iterarent, cum res sit dubia, & casus extraordinarius; nec videatur sufficiens necessitas Sacramentum exponendi periculo hollitatis. Vnde si quis administrare vellet, melius id faceret conditionatè, quam absolute. Neque enim hic solum agitur de licito; sed etiam de valido.

Fateor, Concilia nihil de hoc puncto definiturunt, & potuit Christus sic instituere hoc Sacramentum, ut in eadem infirmitate & eodem periculo sæpius posset validè ministrari; interim perpetua & universalis praxis Ecclesiæ videtur probare, id fieri non solum illicitè, de quo nullum potest esse dubium, sed etiam invalidè; nam si validè posset fieri, & per consequens fructuosè; sicuti fructuosè in eadem infirmitate & periculo mortis sæpius administratur & suscipitur Eucharistia, cur, quæso, Ecclesia prohibuisset id fieri? Etenim durante etiam eodem periculo vitæ, potest homo nova peccata committere, & per consequens indigere novâ remissione peccatorum, & novis auxiliis pro novis tentationibus, occasione istorum peccatorum.

Igitur praxis illa Ecclesiæ signum sufficiens est, Christum noluisse sic instituere hoc Sacramentum, ut posset sæpius validè ministrari, & suscipi in eodem periculo mortis, sicut instituit Sacramentum Pœnitentiæ & Eucharistiæ, quæ sufficiunt ad delenda peccata post ministratam Extremam Unctionem occurrentia; & conferenda auxilia actualia ad vincendas tentationes, occasione istorum peccatorum. Quare autem Christus hoc potius voluerit, quam istud, penes ipsum est, quis consiliarius ejus fuit?

Non sumus ingrati, quòd secundum placitum voluntatis suæ, in laudem gloriæ gratiæ suæ Christus instituerit Sacramentum Extremæ Unctionis eâ lege, ut semel tantum in quolibet periculo mortis posset suscipi, ut si nullum instituisset, non esset injustus; qui ergo per hoc Sacramentum liberatur à peccatis, gratiam diligit, qui non liberatur, debitum agnoscat, sibi que imputet, si post susceptum Sacramentum, in eodem periculo rursus peccet venialiter vel mortaliter.

Quàmvis ergo hoc Sacramentum non imprimat aliquem characterem, ut claris verbis docet Conc. Flor. in Decreto Eugenii ibi: *Inter hæc sacramenta tria sunt Baptismus, Confirmatio & Ordo, quæ characterem . . . imprimunt . . . Reliqua verò quatuor characterem non imprimunt & reiterationem admittunt*; equidem initerabile est in eodem periculo, quia Christus sic voluit.

Quod ergo hic dicitur: *Reiterationem admittunt*, intellige in aliquo casu; nam etiam Matrimonium

N n n

144.
Consuetudo est praxis.

An possit in eodem periculo sæpius saltem validè ministrari.

145.
Sententia negans probatur ex praxi Ecclesiæ.

146.
Ext. Unct. non imprimat characterem.

Quomodo admittat reiterationem.

142.
Sufficit quòd Medici absolute iudicent hoc periculum mortis transisse.

143.
Quid si perseverante eadem infirmitate nova ægritudo superveniat?

monium cum secunda, vivente primâ uxore, jure divino est nullum; adeoque pro illo tempore interabile: ad veritatem itaque verborum Eugenii satis est, quod aliquando illa Sacramenta possint iterari.

147.
Contra eius
interabili-
tatem in ea-
dem infir-
mitate obici-
tur contu-
tudo Grae-
corum.
Iac. Goar.
Menardus.

Solum ob stare videtur; quod Græci hodie plures Sacerdotes adhibent, qui successivè singuli infirmum cum formæ prolatione inungunt; quas omnes & singulas unctiones esse sacramentales, contendit Jac. Goar in Notis ad Off. Olei n. 37. allegans in confirmationem, Sacramentarium S. Gregorii (quod ex quodam M. S. Codice S. Eligij nuper edidit Hugo Menardus) in quo præscribitur iteratio Extremæ unctionis circa eundem infirmum, per plures dies successivè faciendâ.

148.
Responsio
ex Herincx.

Verùm hætenus mihi non constat (inquit Herincx hinc n. 50.) repetitas hujusmodi unctiones, fuisse aliter, quàm per modum ceremoniæ seu cujusdam Sacramentalis non autem Sacramenti, adhibitas ad partes laborantes seu morbidas, si æger nondum convalesceret; etsi repetita fuerit Communio Eucharistiæ diebus singulis cum istis unctionibus.

Amalarius.

Hinc donec Ecclesia aliud declaret, standum potiùs videtur communi sensui DD. aded in doctrina & usu ipsius Ecclesiæ fundata, quàm obscuris quibusdam scriptis, nuper editis per Menardum, quibus quantum auctoritatis tribui debeat, hætenus non ita apparet: maxime si vetustus Auctor Amalarius lib. 2. de Offic. Eccles. cap. 12. (quem refert Menardus in Notis pag. 285.) de his scripserit: *Est libellus quidam apud nos de sacris Ordinibus nescio cuius Auctoris &c.* Mirum etiam (ut alia taceam) ibi Subdiaconatum statui inter minores Ordines, à quibus tamen eum distinguit ipsè Gregorius lib. 4. Epist. 88. ut refert idem Menardus pag. 280.

S. Gregorius.

149.
Christus
non incon-
gruè potui-
set iteratio-
nem infir-
mitate
enec.

Alioquin si constaret authenticè, librum istum verè esse Sacramentarium S. Gregorii, non parùm ponderis adferret opinioni, quæ asserit, iterationem esse validam. Prout sanè non incongruè potuisset Christus instituire, ob peccata, præsertim venialia, quæ durante morbo denuò obrepunt, & augmentum auxiliorum divinatorum in extrema lucta, aut etiam efficacius impetrandam sanitatem, operatione sacramentali sæpiùs repetita. Hucusque Herincx.

Sed numquid, dicit aliquis, sicut infirmus potest sæpiùs inungi in diversis moraliter periculis mortis, ita etiam debet inungi? Resolutio patebit ex dicendis Conclusionem sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO VIII.

Per se loquendo non est gravis obligatio suscipiendi hoc Sacramentum; tametsi sit gravis obligatio dandi, quando iuste petitur à Parocho.

Sensus primæ partis est: non peccat graviter qui citra contemptum aut scandalum recusat susceptionem hujus Sacramenti, si satis illi unde propriæ salutis consuluerit.

Sanè contemptum hujus Sacramenti esse peccatum mortale, nemini dubium esse debet, aut verò potest, qui credit Conc. Trident. sess. 14. de hoc Sacram. cap. 3. dicenti: *Quæ nullâ ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam & elucidatam Apostoli Jacobi sententiam docent, hanc unctionem vel signentiam esse humanam, vel non à Patribus acceptam, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem: & qui illam jam esse asserunt, quasi ad gratiam curatiorem duntaxat primitivæ Ecclesiæ referenda esset: & qui dicunt, ritum & usum, quem sancta Romana Ecclesia in huius Sacramenti administratione observat, latè Apost. sententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum esse: & denique, qui hanc Extremam unctionem à fidelibus sine peccato contenti possit affirmant.*

Hæc enim manifestissimè puenant cum perficiantur tanti Apostoli verbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aliarum omnium Mater & Magistra, aliud in administranda unctione, quantum ad ea, quæ hanc Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quàm quod B. Iac. præscripsit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse posset.

Et can. 3. *Si quis dixerit, Extrema unctionis ritum & usum, quem observat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ B. Jacobi Apost. ideò commutandum, posse, à Christianis absque peccato contenti; anathema sit.*

Quomodo clariùs poterat exprime peccatum mortale, quàm dicendo: *Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere & ipsius Spiritus sancti iniuria esse posset?*

Quæ verba si attendisset Suarius, non dixisset disp. 44. sect. 1. n. 6. Alter casus est, quando ex contemptu hoc Sacramentum omittitur, quem ponunt expresse omnes Theologi & Summistæ, & illum approbat Concil. Trident. quàmvis non definat tunc esse peccatum mortale, sed simpliciter doceat, non posse Sacramentum hoc sine peccato contenti. Hæc ille.